ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор школи
_____ І. Єрмак
_____

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ШКОЛИ І-ІІІ СТУПЕНІВ № 213 ДЕСНЯНСЬКОГО РАЙОНУ МІСТА КИЄВА

НА 2019-2020 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

3-4-і класи

Схвалено на засіданні
педагогічної ради школи
(протокол № ____
від ____червня 2019)

Загальні положення освітньої програми

Школа І-ІІІ ступенів № 213 Деснянського району міста Києва – школа з українською мовою навчання.

Освітня програма школи № 213 розроблена на виконання законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», впровадження в 3-4-х класах Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.04.2011 р. № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти», для 3-4 класів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення – Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2013 р. № 607 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами».

Освітня програма окреслює підходи до планування й організації школою єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державними стандартами.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження, тривалість і взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які подані в рамках навчальних планів ;
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН;
- форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Типовою освітньою програмою.

Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 3-4-х загальноосвітніх класів закладів загальної середньої освіти складає 1820 годин/навчальний рік: для 3-х класів – 910 годин/навчальний рік, для 4-х класів – 910 годин/навчальний рік. Для учнів спеціальних класів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (3-4 класи) загальний обсяг навчального навантаження 1540 годин/навчальний рік доповнено корекційно-розвитковими заняттями в обсязі 840 годин/навчальний рік.

До освітньої програми додано навчальні плани, в яких визначено освітні галузі, за якими укладено освітню програму, підходи до організації освітнього процесу (додатки 1-4).

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру кожного рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів та передбачає реалізацію освітніх галузей типових навчальних планів Державних стандартів через окремі предмети.

Навчальні плани містять інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну, яка враховує особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, в якій передбачено додаткові години на

підсилення предметів інваріантної складової та групові заняття.

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани початкової школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють як інваріантну складову, так і варіативну складову навчальних планів.

Державні стандарти початкової освіти, початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами складаються з семи освітніх галузей: «Мови і літератури», «Математика», «Природознавство», «Суспільствознавство», «Здоров'я і фізична культура», «Технології», «Мистецтво».

Збереження здоров’я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів «Фізична культура» та «Основи здоров'я», а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Інваріантна складова навчальних планів для дітей з особливими освітніми потребами обов’язково включає години корекційно-розвиткових занять, спрямованих на вирішення завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем. При визначенні гранично допустимого навантаження учнів враховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 2-4 класах – 40 хвилин.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

Очікувані результати навчання здобувачів освіти. Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державних стандартах, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянскька компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров’я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв’язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв’язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює

пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати навчання за освітньою програмою.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку. Згідно зі ст.12 Закону України «Про освіту» навчання в початковій школі починається переважно із шести років. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу. Основними формами організації навчального процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, спектаклі, які вчитель організовує у межах уроку або в позаурочний час.

Форми і методи навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Для недопущення перевантаження учнів за рішенням педагогічної ради школи при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (музика, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах (додаток 5).

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності викладання у школі повністю забезпечене кваліфікованими фахівцями;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності – Державні стандарти, навчальні програми, підручники та методичні посібники, які мають гриф МОН;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності – за кожним класом закріплено окремий кабінет, а для проведення уроків інформатики обладнано спеціалізовані кабінети; згідно вимог безпеки життєдіяльності обладнано фізкультурно-рекреаційне приміщення та спортивний зал для проведення уроків фізичної культури для учнів початкової школи;
- якість проведення навчальних занять – за якісне і вчасне проведення навчальних занять учителі несуть персональну відповідальність згідно свої посадових інструкцій;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) проводиться згідно вимог навчальних програм та обліковується у класному журналі.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища школи;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Освітня програма закладу освіти та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднені на веб-сайті закладу освіти.

На основі освітньої програми складено та затверджено навчальний план закладу освіти, що конкретизує організацію освітнього процесу.

Типові освітні програми, за якими розроблено навчальні плани школи № 213

№ додатка	Класи	Примітка	Типова освітня програма
№1	3А	педагогічна технологія «Росток»	Типові навчальні плани для навчальних закладів, які працюють за науково-педагогічним проектом «Росток», затверджені наказом МОН України від 06.08.2014 № 905 (додаток 3 таблиця 1)
№2	3Б	науково-педагогічний проект «Інтелект України»	Типові навчальні плани для навчальних закладів, які працюють за науково-педагогічним проектом «Інтелект України», затверджені наказом МОН України від 02.11.2016р. № 1319 (додаток 1)
№3	4А	з українською мовою навчання	Типова освітня програма закладів загальної середньої освіти І ступеня, затверджена наказом МОН України від 20.04.2018 № 407 (таблиця 1)
№4	3 В 4 Б	з українською мовою навчання для дітей з тяжкими порушеннями мовлення	Типова освітня програма спеціальних закладів загальної середньої освіти І ступеня для дітей з особливими освітніми потребами, затверджена наказом МОН України від 26.06.2018 № 693 (таблиця 8)

Повноцінність загальної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових робочого навчального плану школи. Інваріантна складова робочого навчального плану сформована на державному рівні і забезпечує реалізацію змісту шкільної освіти на рівні Державних стандартів.

Враховуючи індивідуальні освітні потреби учнів, рішенням педагогічної ради (протокол № 16 від 14.06. 2019 року) конкретизовано варіативну складову робочого плану, в якій передбачено додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової та групові заняття. Групові заняття проводяться після основних занять з обов'язковою перервою за окремим розкладом.

За рахунок годин варіативної складової заплановано:

- збільшення годин на вивчення окремих предметів інваріантної складової

Клас	Предмет	Кількість годин
3В	Українська мова	1год.

4А	Англійська мова	1 год.
4Б	Українська мова	1год.

Передбачено години на:

- групові заняття

Клас	Предмет	Кількість годин
3А	Математика	1 год.
4А	Математика	1 год.

Навчальний план складений з урахуванням гранично допустимого навантаження з п'ятиденним режимом занять. Гранично допустиме навчальне навантаження учнів встановлено відповідно до вимог Закону України «Про загальну середню освіту» та Державних санітарних правил і норм влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу ДСанПіН 5.5.2.008-01.

Відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів. Відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами в спеціальних класах години фізичної культури враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Порядок вивчення окремих предметів

Освітня галузь «Мови і літератури» у 3-4-х класах з урахуванням вікових особливостей учнів у навчальних планах реалізується через окремі предмети «Українська мова (мова і читання)», «Іноземна мова (англійська)».

Освітня галузь «Математика» у 3-4-х класах реалізується через однойменний окремий предмет «Математика». У 2Б класі ще й через предмет «Еврика» (науково-педагогічний проект «Інтелект України»).

Освітня галузь «Природознавство» в 3В, 4А, 4Б класах реалізується через однойменний окремий предмет «Природознавство».

Освітня галузь «Суспільствознавство» у 3В, 4А та 4Б класах реалізується предметом «Я у світі».

У 3-А класі *освітні галузі «Природознавство» та «Суспільствознавство»* реалізуються при вивченні предмета «Навколишній світ».

У 3-Б класі *освітні галузі «Природознавство» та «Суспільствознавство»* реалізуються при вивченні предмета «Людина і світ».

Освітня галузь «Мистецтво» вивчається в 3А, 3В, 4А, 4Б класах окремими навчальними предметами «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво». У 2Б класі *освітня галузь «Мистецтво»* вивчається інтегрованим курсом «Мистецтво»

Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» реалізується окремими предметами «Основи здоров'я» та «Фізична культура».

Освітня галузь «Технології» у 3-4 реалізується через окремі предмети «Трудове навчання» та «Інформатика» («Сходинки до інформатики» - у 3В та 4Б класах).

Предмети інваріантної складової робочого навчального плану, що не мають цілої кількості годин, будуть викладатися упродовж навчального року за розкладом

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517 (зі змінами).

Навчальний план спеціальних класів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення містить корекційну складову для проведення корекційно-розвиткової роботи. Мета корекційно-розвиткової роботи для дітей з тяжкимим порушеннями мовлення: компенсація порушень мовленнєвого розвитку та створення умов для формування навичок вільної комунікації, що сприятиме включенню дітей з тяжкими порушеннями мовлення до суспільного життя.

Основними завданнями корекційно-розвиткової роботи є:

- визначення порушень мовленнєвого розвитку та механізмів їх виникнення;
- подолання мовленнєвих порушень з урахуванням їх виникнення та з опорою на найбільш збережені компоненти мовленнєвої та пізнавальної діяльності;
- попередження появи вторинних порушень мовленнєвого (дисграфії, дизорфографії та дислексії) та пізнавального розвитку;
- формування здатності здійснювати комунікацію в різних сферах спілкування з урахуванням мотивації, мети та соціальних норм поведінки.

Корекційно-розвиткову роботу проводять спеціалісти школи: вчителі-класоводи, вчитель-логопед, вчитель фізичної культури, вчитель музичного мистецтва, вчитель-дефектолог (за наявності) відповідоно до програм корекційно-розвиткової роботи (додаток 6).

Години корекційно-розвиткових занять навчального плану не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Режим роботи груп продовженого дня

Робота груп продовженого дня організована відповідно до чинного Порядку створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 25.06.2018р. за № 677, зареєстрованому в Міністерстві юстиції України 24.07.2018р. за № 865/32317.

У групах продовженого дня прогулянка для школярів становить не менше, ніж 1,5 години протягом дня.

Самопідготовка учнів розпочинається з 16.00. Тривалість самопідготовки визначається класом навчання відповідно до Державних санітарних правил і норм влаштування, утримання загальноосвітніх навчальних закладів та організації навчально-виховного процесу ДсанПіН 5.5.2.008-01

Директор школи І. Єрмак

Додаток 1

Навчальний план школи І ступеня
з українською мовою навчання
(педагогічна технологія «Росток»)
3-А клас

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень
		3-А клас
Мови і літератури	Українська мова	7
	Іноземна мова (англійська)	2
Математика	Математика	5
Природознавство	Навколишній світ	3
Суспільствознавство		
Мистецтво	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика/ Інформаційна культура	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	3
Разом		**22+3**
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		
Групові заняття	Математика	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня (за санітарними нормами)		23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		**26**

Директор школи І. Єрмак

Додаток 2

Навчальний план школи І ступеня
з українською мовою навчання
(науково-педагогічний проект «Інтелект України»)
3-Б клас

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
		3-Б
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Українська мова	3,5
	Читання	3,5
	Іноземна мова (англійська)	3
Математика	Математика	4
	Еврика	1
Природознавство, Суспільствознавство	Людина і світ	3
	Навчаємося разом	2
Мистецтво	Мистецтво	1
Технології	Трудове навчання	0,5
	Інформатика	1
Здоров’я і фізична культура	Основи здоров’я	0,5
	Фізична культура	3
Разом		**23+3**
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження здобувача освіти		23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		**26**

Директор школи І.В.Єрмак

Додаток 3

Навчальний план школи І ступеня
з українською мовою навчання
4 клас

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень
		4-А
Мови і літератури (мовний і літературний компоненти)	Українська мова	7
	Іноземна мова (англійська)	2+1
Математика	Математика	4
Природознавство	Природознавство	2
Суспільствознавство	Я у світі	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1
	Образотворче мистецтво	1
Технології	Трудове навчання	1
	Інформатика	1
Здоров’я і фізична культура	Основи здоров’я	1
	Фізична культура	3
Усього		**21+3+1**
Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		
Групові заняття	Математика	1
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		23
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)		**26**

Директор школи І.Єрмак

Додаток 4

Навчальний план школи І ступеня
з українською мовою навчання
для дітей з тяжкими порушеннями мовлення
3-4 класи

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах	
		3-В	4-Б
Мови і література	Українська мова	5+1	5+1
	Іноземна мова (англійська)	2	2
Математика	Математика	4	4
Природознавство	Природознавство	2	2
Суспільствознавство	Я у світі	1	1
Здоров’я і фізична культура	Фізична культура	2	2
	Основи здоров’я	1	1
Технології	Трудове навчання	1	1
	Сходинки до інформатики	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Усього		**21+1**	**21+1**
Корекційно-розвиткові заняття	Корекція мовлення	5	5
	Корекція розвитку	3	3
	Логоритміка	2	2
	Лікувальна фізкультура	2	2
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня (без корекційно-розвиткових занять)		22	22

Директор школи І.Єрмак

Додаток 5

Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти І ступеня

№	Назва навчальної програми
Програми для класів з українською мовою навчання (затверджені наказом МОН України № 584від 29.05.2015)	
1.	Українська мова. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
2.	Інформатика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 2–4 класів
3.	Літературне читання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 2–4 класи
4.	Математика. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
5.	Мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
6.	Музичне мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
7.	Образотворче мистецтво. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
8.	Основи здоров'я. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
9.	Природознавство. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
10.	Трудове навчання. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
11.	Фізична культура. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 1–4 класи
12.	Я у світі. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів 3–4 класи
13.	Іноземні мови. Навчальні програми для 1–4 класів загальноосвітніх навчальних закладів та спеціалізованих шкіл
Програми для класів, які навчаються за педагогічною технологією «Росток» (затверджені наказом МОН України № 905 від 06.08.2014)	
14.	Програма для початкової школи «Навколишній світ» Авт. Пушкарьова Т.О.
15.	Програма для початкової школи «Математика» Авт. Петерсон Л.Г.
Програми для класів, які навчаються за програмою проекту «Інтелект України» (лист ІІТЗО № 14.1/12-Г-1096 від 04.07.2014р. **)**	
16.	Українська мова
17.	Математика
18.	Еврика
19.	Навчаємось разом
20.	Людина і світ

Директор школи І. Єрмак

Додаток 6

Перелік програм,
за якими проводяться корекційно-розвивиткові заняття в класі для дітей з тяжкими порушеннями мовлення

Рекомендовані наказом МОН № 476 від 29.04.2016р.	
1.	Програма з логоритміки для спеціальних загальноосвітніх шкіл-інтернатів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (підготовчий, 1-4 класи) (Трофименко Л.І., Куравська Л.С.)
2.	Програма з лікувальної фізичної культури для спеціальних загальноосвітніх шкіл-інтернатів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення (підготовчий, 1-6 класи) (Чепурний А.В.)
3.	Програма з корекційно-розвиткової роботи для підготовчого, 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення («Корекцція мовлення») (Трофименко Л.І., Ільярна В.М., Пригода З.С., Грибань Г.В., Аркадьєва О.О.)
Рекомендовані наказом МОН № 802 від 24.07.2018р.	
4.	Програми з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку» для 1-4 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з тяжкими порушеннями мовлення. (Рібцун Ю.В.)

Директор школи І. Єрмак